

УДК 338.3:620.95

Р. Цетнар, Г. Машлій к.е.н, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

R. Tsetnar, G. Mashliy Ph.D, Assoc. Prof.

ECONOMIC PROSPECTS FOR ALTERNATIVE ENERGY SOURCES

Проблеми енергозбереження як окремого підприємства, так і країни в цілому завжди посідали чільне місце у забезпеченні виробництва. Найважливішою складовою є саме вичерпність первинних джерел енергії та неефективне їх використання через застарілі технології енергетики. Актуальність раціонального енергоспоживання та енергозбереження потребує першочергового вирішення та особливо гостро постає в Україні в умовах підняття тарифів на енергопостачання та кризового становища енергетики та газовидобутку. Все це підштовхує до необхідності використання новітніх технологій та впровадження енергоефективних проєктів, які передбачають поступовий перехід від первинних до альтернативних відновлювальних джерел енергії. Необхідність розвитку альтернативних джерел енергії в Україні також підтверджується аналізом сучасного стану використання енергоресурсів. Структура їх споживання для середньостатистичної європейської країни (у тому числі України) має такий вигляд: газ – 45%; вугілля – 20%; електроенергія – 20%; нафтопродукти – 15%; альтернативні джерела – 5% [1].

До найпоширеніших технологій відновлювальної енергетики відносять: сонячну енергетику, гідроенергетику, геотермальну енергетику, біоенергетику та енергію доквілля. Станом на 1 квітня 2015 року в Україні встановлена потужність об'єктів відновлюваної енергетики, яким встановлено «зелений» тариф, становила 1469,21 МВт, з яких у 2015 було введено 7,062 МВт (див табл. 1). Зазначеними об'єктами за два місяці 2015 року вироблено 488,223 млн. кВт·год електроенергії. Постачання електроенергії сонячними та вітровими електростанціями, що знаходяться на тимчасово окупованій території АР Крим, до Об'єднаної енергетичної системи України припинено з квітня 2014 року [2].

Таблиця 1

Встановлена потужність та обсяг виробленої електроенергії об'єктами відновлюваної енергетики, що працюють за «зеленим» тарифом, у 2015 році [2]

Напрямок відновлюваної енергетики	Загальна кількість об'єктів відновлюваної енергетики	Встановлена потужність, МВт		Вироблено електроенергії у 2015 році, млн. кВт*год
		Станом на 01.04.15	Введена у 2015 році	
Вітроенергетика	21	513,893	0	314,672
Сонячна енергетика	102	824,722	5,774	75,067
Мала енергетика	105	81,385	1,288	66,999
Біомаса	5	35,2	0	20,121
Біогаз	9	13,858	0	11,364
Всього	242	1462,168	7,062	488,223

В Україні загальний річний технічно досяжний енергетичний потенціал альтернативних джерел енергії в перерахунку на умовне паливо становить близько 63 млн. тонн. Частка енергії, отриманої за рахунок альтернативних джерел, складає сьогодні близько 3%. Згідно з українською енергетичною стратегією до 2030 р. частку альтернативної енергетики на загальному енергобалансі країни буде доведено до 20 %.

Таблиця 2

Прогнозовані показники використання нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії за напрямками, млн. у. п. тонн/рік [3]

Напрями освоєння альтернативних джерел енергії	Рівень розвитку альтернативних джерел енергії по роках	
	2020 р.	2030 р.
Позабалансові джерела енергії, всього	18,5	22,2
У тому числі шахтний метан	2,8	5,8
Відновлювальні джерела енергії, всього	12,054	35,53
У тому числі: Біоенергетика	6,3	9,2
Сонячна енергетика	0,284	1,1
Мала гідроенергетика	0,85	1,13
Геотермальна енергетика	0,19	0,7
Вітроенергетика	0,53	0,7
Енергія доквілля	3,9	22,7
Усього	30,55	57,73

Напрямки розвитку відновлюваної енергетики в Україні мають відповідати основним принципам Європейського співтовариства в сфері енергетики, які відображені у Зеленій книзі «Європейська стратегія постійної, конкурентоспроможної та безпечної енергетики», а саме: розширення використання альтернативних джерел енергії, зменшення енергозалежності країни та впровадження технологій на засадах відновлюваних джерел енергії.

З метою розвитку відновлюваної енергетики необхідно здійснити такі заходи:

- забезпечення модернізації існуючих на сьогоднішній день установок задля їх підвищення рівня їх безпеки та безперебійності;
- розробка та впровадження нових інвестиційних проектів щодо енергозбереження з метою залучення вкладень в дану галузь;
- законодавче регулювання щодо відновлювальної енергетики, яке б забезпечило підвищення економічної ефективності виробництва альтернативної енергії;
- пропагування перспективності та сприяння поширення серед населення використання нетрадиційних джерел енергії.

Економіко-соціальними наслідками запропонованих вище заходів будуть: технологічне переоснащення енергетичної промисловості, зміцнення незалежності держави в галузі енергетики, підвищення рівня життя населення, зростання енергозбереження та енергоефективності виробництва, виконання міждержавних угод щодо підвищення рівня екологічної безпеки.

Література

1. Офіційний сайт Міністерства палива та енергетики України [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України [Електронний ресурс] / Режим доступу: - <http://saee.gov.ua>
3. Енергетична стратегія України на період до 2030 року [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/signal/kr06145a.doc>